

že valute, draginje, neznosni davkov in nedoglednih neuspehov v zunanji politiki.

Smo bili prvi in ostanemo vedno s dušo in telom za državo, a pod pametno vlado, ki se bo ozirala na ljudske težnje in zahteve, ter delala za procvit države ne samooblastno, ampak pod nadzorstvom od ljudstva izvoljenih zastopnikov.

Politični ogled.

Kraljevina SHS: Dne 21. t. m. so sklicali narodno skupščino k zasedanju. Kakor običajno, se je tudi ta seja vršila v znamenju nereda in trušča, sicer pa je bila jako vesela. Dnevni red je bil: volitev novega predsedstva. Po dolgem prerekanju med radikali in demokrati so se vladne stranke znova izrekle za prejšnjega predsednika in je dobil demokrat dr. Ribar 147 glasov. Jugoslovanski klub in socialistični klub sta oddala prazne glasovnice. Samostojneža Ureka so vladne stranke izvolile iznova za podpredsednika skupščine. Parlamentarna zasedanja je vlada zopet odgodila na nedoločen čas. — S povratom bivšega cesarja Karla na Madžarsko se bavi tudi belgrajska osrednja vlada, ki je odredila oločne korake proti habsburškemu pustolovcu. V Srbiji so vpoklicali gotovo številno vojaških obvezancev prvega poziva iz nekaterih divizij. Komandanta 8. in IV. armijske oblasti sta dobila od vlade posebna navodila. Ministrski svet deluje stalno noč in dan. V Beogradu je prebivalstvo nad Karlovo pustolovščino silno ogorčeno. Tudi v Ljubljani so vse politične stranke priredile protestni shod proti vzpostavitvi kralja Karla na Madžarskem.

Madžarska: Kakor smo že omenili, je postala Madžarska vsled ponovnega povrata razkralja Karla žarišče novih nemirov. Karl se je 21. t. m. pripeljal iz Svice v aeroplanu v Sopronu (Ödenburg). Karla so pozdravili v Sopronu njegovi pristaši. Tamkajšnja posadka je razkralju prisegla zvestobo. Sedaj se vrše ljute borbe med Karlovimi pristaši in privrženci državnega upravitelja Horthy-ja. Vlade držav, ki so zvezane v „malu antanti“, to so: Čehoslovaška, Jugoslavija in Rumunija, se odločno upirajo Karlovemu povratu na Madžarsko.

Čehoslovaška: Povrat Karla Habsburga na Madžarsko je izzval v čehoslovaški republiki skrajno ogorčenje. Predsednik čehoslovaške republike Masaryk je odredil delno mobilizacijo proti Madžarom. Čehoslovaške čete se baje že gibljejo proti madžarski meji.

Rumunija je tudi pripravila nekaj divizij vojaštva, katerega odpošlje proti Madžarski, ako ne bo zginit Karlo zlepa kam v inozemstvo.

Portugalska: Na Portugalskem so pred par dnevi izvršili državni udar, ubili par ministrov ter postavili novo revolucionarno vlado. — Listi poročajo, da ima prevratno gibanje na Portugalskem izrazito boljševiški značaj.

Razkralja Karla Habsburškega

spretno zamišljena pustolovščina se je po najnovejših poročilih razbila. Povrat bivšega cesarja na Madžarsko je končal jako klaverno. Kakor poročajo listi je Horthy-jeva vlada na pritisk vseh sosednih držav razpršila Karlovo armado, Karla in Cito pa je izročila polkovniku Simenfalvy-ju v strogo varstvo. Dunajski listi pišejo, da bodo Karla in Cito odvedli najprej v grad Tihany, pozneje pa jima bo Italija nakazala posestvo Pianore kot bivališče. Pianore je rojstni kraj rodilnice Parma, iz katere ja izšla cesarica Cita.

Za naše župane.

Županom in obč. uradom! Naznanjamo, da je Zupanska zveza za Slovenijo v Ljubljani otvorila posebno pisarno, ki daje županom, obč. uradom in uradom v vsi zadevah brezplačna in točna pojasnila in nasvete. Sedaj se vam ni treba prav-

niti klanjati liberalnim učiteljem in še drugim nam nasprotnim omikancem, ampak pišite v vsakem slučaju, ki je vam nejasen, v Ljubljano, priložne znamko za odgovor in dobili boste dober in zanesljiv nasvet in odgovor. Povejte to še svojim tovarišem! Zbirajte ude za Zupansko zvezo, nabirajte pole z nabrano članarino (8 K letno) pošljite na naslov: „Zupanska zveza za Slovenijo“ v Ljubljani, Jugoslovanska tiskarna.

Zupani, obč. odborniki in njih namestniki Kmetске zveze celjskega okrožja, ki se niste pristopili k Zupanski zvezi, prijavite takoj svoj pristop Tajništvu Slov. ljudske stranke v Celju, hotel „Beli vol“ Članarino, za vsakega člana dva dinarja — 8 K za leto 1922 pošljite skupno po poletnicah, ki smo vam jih doposlali. Vaš pristop k Zupanski zvezi naj bo prvi sad veličastnega zborovanja Zupanske zveze dne 9. oktobra v Celju! Dosedaj jih je pristopilo 539. Toda to je še premalo. Le samo, če boste vsi naši župani, občinski odborniki in njih namestniki organizirani v Zupanski zvezi, bo Zupanska zveza lahko uspešno delovala! Ne pozabite tudi na tajništvo Zupanske zveze v Ljubljani, Jugoslovanska tiskarna, ki daje županom in občinskim odbornikom brezplačna pojasnila v zadevah občinske uprave, a samo tistim, ki so (seveda) člani Zupanske zveze! Zatorej takej pristopite!

Pri sestavljanju občinskih proračunov za leto 1922 določite večjo svoto za strokovno glasilo Zupanske zveze, ki začne ob Novem letu izhajati pod imenom „Občinska uprava.“ List bo prinašal vse potrebne nasvete za obč. urade, strokovne odgovore na vprašanja ter članke za župane in upravo občin sploh. Izdajanje lista bode stalo velike svote. Zategadelj je dolžnost vseh občinskih odborov, da določijo v proračunu večjo svoto za Zupansko zvezo v Ljubljani.

Tedenske novice.

Čenjenim naročnikom in čitateljem! Tokrat smo zopet imeli „Gospodarja“ pripravljenega na osmih straneh, a ga nismo mogli dotiskati, ker nismo imeli električnega toka celi ponedeljek in torek. Ta dva dni so počivala po Mariboru vsa podjetja, ki dobivajo gonilno moč iz Fale. Ako nam ne bodo višje oblasti zabranjevale lista kot zadnjič, ako bo v redu poslovala fajska elektrarna, bomo pošiljali odslej naročnikom „Gospodarja“ redno in vedno na osmih straneh.

Maščevanje. „Slov. Gospodarja“ pretekli teden naši naročniki niste dobili. Izdali smo ga na osmih straneh. A vi ga niste dobili. Zakaj ne, vam ne smemo povedati. Prosimo in pozivamo vse naše zavedne naročnike in zaupnike, može, žene, mladeniče in dekleta, da se maščujejo na ta način, da vsak pridobi vsaj enega novega naročnika za leto 1922. Kdor plača celo naročnino za leto 1922 naprej, dobi „Slovenskega Gospodarja“ od 1. nov. do 31. decembra brezplačno. Celoletna naročnina znaša 40 K. „Slov. Gospodar“ bje neizprosno boj za samoupravo skupne Slovenije, za kršč. načela in za zdravo gospodarstvo. Na delo za našega ljudskega borilca — za „Slov. Gospodarja“! Naročnina se pošilja na naslov: Upravištvo „Slovenskega Gospodarja“, Maribor.

Za Katoliški tiskovni dom v Mariboru! L. 1917 smo sprožili misel, da postavimo v Mariboru, kot slovensko katoliško kulturno središče, Tiskovni dom, odkoder bi branili narodu slov. jezik in katoliško vero. Dobri možeje in katoliške žene, navdušeni mladeniči in za vse dobro vnefa dekleta so takrat uabrali za Tiskovni dom lepo svoto, ki je zdaj varno naložena v hiši in v 12 stavbenih prostorih v Mariboru. Ko se je zrušila Avstrija, smo bili prepričani, da nam takega središča ne bo treba, ker smo mislili, da se ne bo nikdo drznil našemu ljudstvu jemati slovenskega jezika in katoliškega verskega prepričanja. Zato smo z zbiranjem tudi prenehali. A varali smo se. Od vseh strani se zbirajo sovražniki, ki so si postavili za svoj cilj, naše katoliško ljudstvo odrtati od sv. katoliške Cerkve in od rimskega papeža ter mu oropati sv. katoliško vero, ta največji in najlepši biser, ki smo ga padecovali od svojih očetov!

Eni vabijo ljudstvo v pravoslavje in drugi v narodno cerkev, zopet drugi v popolno brezverstvo. Brezverskih listov kar mrgoli med Slovenci! Treba je, da se odločno postavimo v bran za per brezversko časopisje, ki zastruplja naše dobro ljudstvo. To pa moremo storiti le tedaj, če imamo dobro urejeno tiskarno in močno razširjeno katoliško časopisje. Zato se je sklenilo, da zbirko za Katoliški tiskovni dom nadaljujemo tako dolgo, dokler to naše katoliško kulturno središče v Mariboru ne bo obnovljeno. Temelj tej novi zbirki je postavil Prezvizišeni gospod knezoškoč. dr. Mihael Napotnik, ki je kot prvi za naš tiskovni sklad daroval 5000 kron, za kar mu budi tukaj izrečena najvišja zahvala! S tem je dal svojim skolljanom izpodbuden vzgled, kako treba podpirati katoliški tisk in z njim braniti katoliško versko prepričanje dobrega ljudstva! — Katoliško ljudstvo! Posnemaj krasen vzgled svojega nadpastirja in daruj za katoliški tiskovni dom po svoji moči! Zbiraj pri vsaki priliki za svoj Tiskovni dom. Delo za katoliški tisk in katoliško časopisje je dandanes pravo apostolsko delo, ki ga bo Bog bogato blagoslovil. Postavimo pa vso agitacijo in vse agitatorje za katoliški tisek pod mogočno varstvo presv. Srca Jezusovega, preblazene Device Marije in našega zaščitnika sv. Cirila!

Naše vzgledno delujoče Marijine družbe prosimo, da se z vso vnemo lotijo dela za razširjenje „Slovenskega Gospodarja“ in „Straže.“ V ljubljanski škofiji so ravno članice Marijinih družb pridobile letos za „Domoľuba“ okoli 5000 novih plačujočih celoletnih naročnikov. Pojdite vsako nedeljo od hiše do hiše. Iz cele župnije stopite skupaj in si razdelite delokrog. Širitev katoliških časnikov je danes najvažnejše in največje apostolsko delo. Naš knezoškoč so šli z lepim vzgledom naprej in so darovali 5000 K za naše katoliške liste. Mladenke, pogum!

Organizacijam naše stranke. — Zimski čas je tu. To je doba podrobneje dela za naše politične, gospodarske in kulturne organizacije. Naša stranka kliče vsem svojim zaupnikom in somišljenikom: Pojdimo vsi na delo! Organizirajmo naše vrste v vsaki vasi, vsaki župniji. Skličite obč. zbornice krajevnih organizacij Kmetске zveze, izvolite nov odbor, določite zaupnika za vsako občino in vas, poberite pri vseh somišljenikih članarino za l. 1922, skličite pogosto seje krajevnega odbora in se posvetujte o pravih gospodarskih in političnih vprašanjih! Vse sklepe, želje in resolucije pošljite tajništvu stranke, da jih pošlje glavnemu vodstvu stranke, oziroma gospodom poslancem. Naznanite nam, ali želite, da se v Vaši župniji priredi političen ali gospodarski shod. Po vseh sodnih okrajih želimo letošnje zimo prirediti izobraževalne tečaje za naše zaupnike. Prosimo, da nam iz vseh sodnih okrajev okrajni odbori stranke izrazijo željo, kje bi se naj vršil tak tečaj. Prav posebno pa pozivamo vse našince, da ves prosti čas uporabijo za nabiranje novih naročnikov za „Slovenskega Gospodarja“ in „Stražo.“ — Tajništvo SLS v Mariboru in v Celju.

Radi povratka ekskralja Karla na Madžarsko so stopile v Ljubljani in Celju vse politične stranke skupaj in so na obilno obiskanih protestnih zborovanjih obsodile Karlovo početje in zahtevale, da naša vlada podzame vse potrebne korake, za osiguranje naših mej napram Madžarski. Zborovalci so tudi pozvali vlado, da skupno s Čehoslovaško in Rumunijo prišne na Madžare, da preženejo iz svoje srede Karla.

Občni zbor Jugoslovanske kmetске zveze se vrši dne 10. novembra dopoldne v Ljubljani. Prosimo naše pristaše, posebno iz celjskega okrožja, da se udeležijo tega zbora. Isti dan popoldne bo seja glavnega odbora Zupanske zveze za Slovenijo. Naše zaupnike, posebno župane, čakajo že v bližnjem času velike in važne naloge. Zato vas prosimo, da se že sedaj odločite, da greste v Ljubljano. — Tajništvo SLS v Mariboru in v Celju.

Minister samostojnežev Pucelj čuti, da se bliža konec njegovega ministrovanja, zato pusti napredovati svoje zveste agitatorje — „strokovnjake“. Velik demokrat Stibler je pristopil k

Samostojni stranki in takoj avanziral, hauptman-ekvizitor Sancin je pristopil vse starejše strokovnjake in prišel v IV. čin. razred, avanziral so Skaličky, Goričan, Belle, Znidarič itd. samo radi tega, ker so lepo pridno agilirali za Samostojno stranko. Kmeče ne čudite se, da morate vedno več davkov in pristojbin plačevati, saj plačujete za njimi visoke plače agitatorjev Samostojne stranke!

Agitatorji Samostojne. — Kmetjski strokovnjaki v Sloveniji se odlikujejo po veliki — nedelavnosti. Četudi so prej nemški strokovnjaki pridno zahajali med ljudstvo na poučne shode, nikakor pa ne ob času volitev na volilne shode, četudi so prejšnji mariljevo dopisovali v strokovne liste, ne čitamo ničesar od gg. Sancin, Zabavnik, Goričan, Znidarič, Petkovič itd. Temu se ni čuditi, ker jim gospodarstvo na lastnih posestvih in pa agitacija za Samostojno vzame ves čas — V drugih strankah vrši inteligenca poleg političnega dela vestno svojo službo, v Samostojni pa inteligenca kmetjski veščaki — dobiva od države plačo zato, da gospodarji na lastnih posestvih in se bogati ter agitira za Samostojno. To je boj za staro pravdo!

Samo pri nas je mogoče, da sadjarski nadzornik Goričan lepo gospodarji na svojem posestvu v Višnji vasi in si zbira premoženje, v svoj okoliš pa le redko kedaj pogleda. Ali vleče za to mastno plačo, da napiše vsak teden par dopisnic ali za to, da hodi ob volitvah na shode Samostojne stranke? V drugih državah imajo strokovnjaki sedež urada ob železnici v prometnem kraju, posvetijo ves čas svoji službi, ne pa svojemu posestvu, pri nas pa pusti minister samostojnež, da vleče „strokovnjak“ mastno plačo in sedi — doma.

Brežiški okr. glavar. — Urekov lajbgardist. Čudno vlogo je prevzel zadnji čas brežiški okr. glavar Koropec. Postal je reditelj na Urekovih shodih. Tako je napravil red na Breževem shodu v Polju in 16. oktobra v imenem pri Podčetrtku. Na zadnjem shodu je g. Koropec nad našimi pristaši, ki so se drznili Ureku ugovarjati kričal na vse grlo in jim na vse mogoče načine grozil, ako ne bodo Ureka tiho poslušali. Naši pristaši mu tudi niso ostali dolžni. Povedali so mu kar v obraz, da vladni zastopnik ni zato na shodih, da bi opravljal službo reditelja in kričal nad zborovalci, ampak, da pazi na govornika, ali na govori protidržavno!

Zalostne razmere ob severni meji. Poslanec Vladimir Pušenjak je stavljal na finančnega ministra upit, da se naj pogranične trupe (ruske Wranglovoce), ki jih je vlada namestila na mejo proti Avstriji in Madžarski, iz utemeljenih razlogov namesi kam drugam, nadomesti se jih pa naj s slovenskimi finančnimi stražniki. Dostojno namreč opravlja 600 finančnih stražnikov to obmejno službo in je bilo ljudstvo z njimi zadovoljno, ker so razumeli jezik in običaje obmejnega prebivalstva. Ko so zasedli Wranglovoce mejo, so se vrstile pritožbe dan za dnevom. Kozaki so že povzročili veliko razburjenja, ker se ne ozirajo na ugodnosti obmejnega prebivalstva v pogledu prehoda meje. Sitnosti, ki jih ima ljudstvo, so nepopisne. Tako n. pr. so v vinogradu g. Kluga napravili za 5000 K škode, ki je posestnik še do danes ni dobil vrnjeno. — Istotako je posređoval v tem oziru poslanec Pušenjak tudi pri politični oblasti.

O neznosnih razmerah, ki so zasludale na naših mejah, odkar jih je centralistična vlada zavarovala s takozvanimi „pograničnimi trupami“, bi lahko napisali marsikaj, pa se bojimo, da bi nam oblast zaplenila list. Slučaj pa, ki se je dogodil dne 21. t. m. na italijansko-jugoslovanski meji, je tako vnebovpijoč, da ga nikakor ne moremo zamolčati. Posestnik J. Mežik iz Rateč št. 15 je omenjenega dne peljal gnoj preko demarkacijske črte na svoje onstran meje ležeče njive. Ker so napravili divjaški Wranglovoce iz mirnih Rateč celo trdnjavo, v kateri mora biti vsak vašan ob 6. uri zvečer v svoji hiši, se je Mežik požuril, da bi pravočasno dospel domov. Ko je prišel do meje, so ga Italijani gledali in pustili popolnoma na miru. Jugoslovanska straža, sestojeca iz zlo-